

Saksframlegg

Ark.: 010

Lnr.: 13611/22

Arkivsaksnr.: 22/824-2

Saksbehandler: Jo-Morten Høistad

KOMMUNESTYREVALGET OG FYLKESTINGSVALGET 2023 - FASTSETTING AV VALGDAG(ER), STEMMEKRETSER, STEMMETIDER OG DELEGERING TIL VALGSTYRET

Vedlegg:

Andre saksdokumenter (ikke utsendt):

SAMMENDRAG:

Det legges i denne saken fram forslag om at kommunestyre- og fylkestingsvalg gjennomføres som to-dagers-valg, forslag om fastsetting av stemmetider, antall stemmekretser, delegering til valgstyret og godtgjøring av valgmedarbeidere. Valgtingsdager holdes søndag 10. september og mandag 11. september 2023.

SAKSOPPLYSNINGER:

Valgloven § 9-2 (1) lyder:

«Kongen fastsetter før hvert valg valgdagen til en mandag».

I statsråd 22. april 2022 er valgdagen for kommune- og fylkestingsvalget fastsatt til mandag 11. september 2023.

Hvert enkelt kommunestyre kan – i medhold av valgloven § 9-2 (2)- bestemme at det skal holdes valg også søndag 10. september 2023. Vedtaket må treffes senest samtidig med budsjettet for det året valget skal holdes, jfr. Valgloven § 9-2 (2).

Kommunestyret, eller valgstyret etter delegering, avgjør hvor mange stemmekretser kommunen skal deles inn i. Myndighetene skal orienteres om endringer i stemmekretsinnstillingen innen 31. mars i valgåret, jfr. valgloven § 9-3 (1).

I henhold til valgloven § 9-3 (2) bestemmer valgstyret hvor stemmegivningen skal foregå og fastsetter tider for stemmegivning. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokale uten hjelp. Slikt vedtak må treffes senest samtidig med budsjettet for det året valget skal holdes.

I hver kommune skal det være et valgstyre. Valgstyret har ansvar for valgavviklingen i kommunen i henhold til valglov og forskrift, samt oppgaver i henhold til eventuelle delegerte vedtak fra kommunestyret. Valgstyret ble valgt for perioden 2019- 2023 av kommunestyret i sak 91/19.

Stemmegivninger mm ved kommunestyre- og fylkestingsvalget – fra 2019:

Tidligstemming: Velgere som ikke kan stemme i forhåndsstemmeperioden eller på valginget, skal få anledning til å henvende seg til kommunen for å stemme i tidligstemmeperioden. I 2019 var dette i perioden 01.07.2019- 09.08.2019.

Forhåndsstemming: Forhåndsstemming i 2019 var i perioden 12.08.2019 til og med 06.09.2019. Forhåndsstemming ble gjennomført på kommunens servicetorg, Follebutunet, Forsetunet og Granheim lungesykehus.

Ambulerende stemmegivning (hjemmestemming): Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi stemme der det holdes forhåndsstemmegivning, kan etter henvendelse til kommunen få avgi forhåndsstemme der de oppholder seg.

Forhåndsstemme i annen kommune eller utlandet: Det er også anledning til å avgi forhåndsstemme i en annen kommune eller i utlandet. Stemmene blir da sendt til hjemkommunen.

Antall stemmekretser: Det var 3 stemmekretser i Gausdal kommune: Østre Gausdal valgkrets, Vestre Gausdal valgkrets og Svatsum valgkrets.

Åpningstider:

Ved kommune- og fylkestingsvalget i 2019 var åpningstidene i valglokalene slik:

Søndag : 15.00 – 18.00 i samtlige stemmekrets

Mandag: 10.00 – 18.00 i Østre Gausdal krets og Vestre Gausdal krets

10.00 - 15.00 i Svatsum krets

Avgitte stemmer ved valget i 2019:

Krets	Tidligstemming	Forhåndsstemming	Søndag 8.9.	Mandag 9.9.	Totalt
	6	1132			1138
Østre Gausdal			448	924	1372
Vestre Gausdal			189	362	551
Svatsum			66	48	114
Totalt	6	1132	703	1334	3175

Forhåndsstemmer utgjorde 35, 65% av alle avgitte stemmer.

VURDERING:

Kommunen har tidligere holdt valg over to dager, og det foreslås at det også ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 holdes valg over to dager.

Det omfattende tilbudet knyttet til mulighet for tidlig- og forhåndsstemming mm. vil bli videreført ved valget i 2023.

Valggjennomføring er både kostnads- og ressurskrevende, og antall valgdager påvirker ressursbehov. På grunn av usikkerhet fortsatt rundt korona- pandemien anses det allikevel hensiktsmessig å videreføre to valgdager.

God tilgjengelighet til både forhåndsstemming og stemmegivning på valgdagene øker mulighet for større valgdeltagelse.

I forbindelse med stortingsvalget 2017 ble antall stemmekretser redusert fra fem til tre. Det foreslås nå å redusere fra tre til to stemmekretser, og at Svatum stemmekrets går ut fra og med kommune- og fylkestingsvalget 2023.

Ved kommune- og fylkestingsvalget 2019 var kun 3,6 % stemmer avgitt i Svatum stemmekrets.

Det vurderes som hensiktsmessig å tilrettelegge for forhåndsstemming en lørdag i Svatum, slik at det skal være gode muligheter for velgerne å få avlagt forhåndsstemme i Svatum. Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi stemme der det holdes forhåndsstemmegivning, kan etter henvendelse til kommunen få avgi forhåndsstemme der de oppholder seg.

Det vil med dette være 2 valglokaler tilgjengelig på begge valgdagene. At man tilhører en stemmekrets betyr ikke at man må avlegge stemmen på valglokalet som tilhører kretsen. Alle kommunens innbyggere med stemmerett kan avlegge stemme på det valglokale i kommunen de måtte ønske på valgdagen.

Kommunedirektøren foreslår at det gjøres følgende

Innstilling:

1. Kommunestyre- og fylkestingsvalg 2023 i Gausdal kommune avvikles på følgende måte:
 - A) Valgtingsdager søndag 10. september og mandag 11. september
 - B) Stemmelokalene holdes åpne 15.00-18.00 på søndag 10. september
 - C) Stemmelokalene holdes åpne 10.00-18.00 på mandag 11. september
2. Det fastsettes 2 stemmekretser: Østre Gausdal og Vestre Gausdal
3. Det etableres forhåndsstemmegivning i Svatsum
4. Valgstyret gis fullmakt til å fastsette de endelige tider for når og hvor forhåndsstemmegivningen skal skje, samt avvikling av valget i henhold til valglov og valgforskriftens bestemmelser.
5. Valgstyret gis fullmakt til å fastsette ordning for godtgjøring av valgmedarbeidere.